

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. rugsėjo 12 d.*

„Apeliacinis skundas – Institucinė teisė – Piliečių iniciatyva, per kurią Europos Komisija raginama pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, susijusio su valstybių narių, atsidūrusių sunkioje padėtyje, valstybės skolos panaikinimu – Registracijos paraiška – Komisijos atsisakymas registruoti – Akivaizdus Komisijos įgaliojimų nebuvimas – Reglamentas (ES) Nr. 211/2011 – 4 straipsnis 2 dalis b punktas – Pareiga motyvuoti – SESV 122 straipsnis – SESV 136 straipsnis – Pažeidimas“

Byloje C-589/15 P

dėl 2015 m. lapkričio 13 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Alexios Anagnostakis, gyvenantis Atėnuose (Graikija), atstovaujamas *dikigoros* A. Anagnostakis ir advokato F. Moyse,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai M. Konstantinidis ir H. Krämer, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, M. Berger ir A. Prechal, teisėjai A. Rosas, J. Malenovský, D. Šváby, S. Rodin (pranešėjas) ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. gruodžio 13 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2017 m. kovo 7 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: graikų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Alexios Anagnostakis prašo panaikinti 2015 m. rugsėjo 30 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Anagnostakis / Komisija* (T-450/12, EU:T:2015:739, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė apelianto pareikštą ieškinį dėl 2012 m. rugsėjo 6 d. Komisijos sprendimo C (2012) 6289 *final* atmesti prašymą užregistruoti 2012 m. liepos 13 d. Komisijai pateiktą Europos piliečių iniciatyvą „Milijonas parašų už solidarią Europą“ (toliau – ginčijamas sprendimas) panaikinimo.

Teisinis pagrindas

- 2 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos (OL L 65, 2011, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 94, 2012, p. 49) 1, 2, 4 ir 10 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) Europos Sąjungos sutartimi (toliau – ES sutartis) numatant Europos piliečių iniciatyvą sustiprinama Sąjungos pilietybė ir dar labiau sutvirtinamas demokratinis Sąjungos veikimas, *inter alia*, kiekvienam piliečiui suteikiant teisę dalyvauti demokratiame Sąjungos gyvenime. Taikant šią procedūrą, piliečiai gali tiesiogiai kreiptis į Komisiją prašydami ir ragindami, kad ji pateiktų pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto, kuriuo siekiama įgyvendinti Sutartis, ir ši galimybė panaši į Europos Parlamentui pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 225 straipsnį ir Tarybai pagal SESV 241 straipsnį suteiktą teisę.

(2) Šios procedūros ir sąlygos, kurias reikia taikyti siekiant įgyvendinti piliečių iniciatyvą, turėtų būti aiškios, paprastos, lengvos taikyti ir turėtų atitikti piliečių iniciatyvos pobūdį, kad būtų skatinamas piliečių dalyvavimas, o Sąjunga būtų prieinamesnė. Jos taip pat turėtų padėti pasiekti deramą teisių ir pareigų pusiausvyrą.

<...>

(4) Piliečių pageidavimu Komisija turėtų suteikti piliečiams informacijos ir neoficialių patarimų, susijusių su piliečių iniciatyvomis, ypač dėl registravimo reikalavimų.

<...>

(10) Siekiant užtikrinti pasiūlytų piliečių iniciatyvų suderinamumą ir skaidrumą bei išvengti padėties, kai parašai renkami dėl siūlomos piliečių iniciatyvos, kuri neatitinka šiame reglamente nustatytų sąlygų, turėtų būti privaloma, prieš pradėdant iš piliečių rinkti reikalingus pritarimo pareiškimus, tokias iniciatyvas užregistruoti tam skirtoje Komisijos interneto svetainėje. Visas siūlomas piliečių iniciatyvas, kurios atitinka šiame Reglamente nustatytas sąlygas, turėtų registruoti Komisija. Komisija turėtų registruoti pranešimus, laikydamasi bendrų gero administravimo principų.“

- 3 Reglamento Nr. 211/2011 1 straipsnyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu nustatomos piliečių iniciatyvos procedūros ir sąlygos, kaip numatyta ES sutarties 11 straipsnyje ir SESV 24 straipsnyje.“

4 Šio reglamento 2 straipsnyje nurodyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) piliečių iniciatyva – Komisijai pagal šį reglamentą pateikta iniciatyva, kurioje Komisija raginama neviršydamą savo įgaliojimų pateikti pasiūlymą dėl tų klausimų, dėl kurių, piliečių nuomone, Sutartims įgyvendinti reikalingas Sąjungos teisės aktas, ir kuriai pritarė bent milijonas reikalavimus atitinkančių pasirašiusiųjų, kurie yra bent iš ketvirtadalio visų valstybių narių;

<...>

3) organizatoriai – fiziniai asmenys, sudarantys piliečių komitetą, kuris rengia piliečių iniciatyvą ir ją pateikia Komisijai.“

5 Minėto reglamento 4 straipsnio 1–3 dalyse numatyta:

„1. Prieš pradėdami iš pasirašiusiųjų rinkti pritarimo pasiūlytai iniciatyvai pareiškimus, organizatoriai turi ją užregistruoti Komisijoje ir pateikti II priede nurodytą informaciją, visų pirma apie pasiūlytos piliečių iniciatyvos objektą [dalyką ir tikslus].

Ta informacija pateikiama viena iš oficialiųjų Sąjungos kalbų Komisijos tam skirtame internetiniame registre (toliau – registras).

Organizatoriai registruoti ir tam tikrais atvejais savo interneto svetainėje turi nuolat pateikti atnaujintą informaciją apie pasiūlytos piliečių iniciatyvos pagalbos ir finansavimo šaltinius.

Kai registracija patvirtinta pagal 2 dalį, organizatoriai gali pateikti pasiūlytą piliečių iniciatyvą kitomis oficialio[sio]mis Sąjungos kalbomis ir ją įtraukti į registrą. Organizatoriai atsakingi už pasiūlytos piliečių iniciatyvos vertimą į kitas oficiali[ąsi]as Sąjungos kalbas.

Komisija sukuria kontaktinį centrą, kuris teikia informaciją ir pagalbą.

2. Per du mėnesius nuo II priede nurodytos informacijos gavimo dienos Komisija registruoja pasiūlytą piliečių iniciatyvą, suteikdama jai unikalų numerį ir išsiunčia patvirtinimą organizatoriams, jei laikomasi šių sąlygų:

<...>

b) nėra taip, kad pasiūlyta piliečių iniciatyva akivaizdžiai nepatektų į Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

<...>

3. Komisija atsisako registruoti iniciatyvą, jei neįvykdytos 2 dalyje nurodytos sąlygos.

Jei Komisija atsisako registruoti pasiūlytą iniciatyvą, ji praneša organizatoriams apie tokio atsisakymo priežastis ir apie visas galimas teismines ir neteismines teisės gynimo priemones, kurių jie gali imtis.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

6 Skundžiamame sprendime nurodytas faktines aplinkybes galima trumpai apibendrinti taip.

- 7 2012 m. liepos 13 d. A. Anagnostakis Komisijai įteikė pasiūlytą Europos piliečių iniciatyvą (toliau – EPI) „Milijonas parašų už solidarią Europą“.
- 8 Šio pasiūlymo tikslas buvo Sąjungos teisės aktuose įtvirtinti „sunkios padėties principą, pagal kurį tuo atveju, kai dėl odiozinės skolos grąžinimo kyla grėsmė valstybės finansiniam ir politiniam veikimui, atsisakymas grąžinti tokią skolą yra būtinas ir pateisinamas“.
- 9 Kaip teisiniu pagrindu nagrinėjamai pasiūlytai EPI patvirtinti buvo remtasi „ekonomine ir pinigų politika (SESV 119–144 straipsniai)“.
- 10 Ginčijamame sprendime priminusi Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies nuostatas ir nurodžiusi, kad išnagrinėjo SESV nuostatas, ypač SESV 136 straipsnio 1 dalį, ir „kitus galimus teisinius pagrindus“, kuriais grindžiama nagrinėjama pasiūlyta EPI, Komisija atsisakė registruoti šį pasiūlymą, motyvuodama tuo, kad jis akivaizdžiai nepateko į jos įgaliojimus teikti pasiūlymą priimti Sąjungos teisės aktą siekiant įgyvendinti Sutartis.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 11 2012 m. spalio 11 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo A. Anagnostakis ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 12 Grįsdamas savo ieškinį jis nurodė vienintelį iš kelių dalių sudarytą pagrindą, susijusį su tuo, kad Komisija padarė teisės klaidų, kai, remdamasi Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punktu, atsisakė registruoti nagrinėjamą pasiūlytą EPI. Šiuo klausimu jis iš esmės tvirtino, kad Komisija galėjo pritarti šiai iniciatyvai, siūlydama priimti teisės aktą pagal SESV 122 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 136 straipsnio 1 dalies b punktą bei tarptautinės teisės normas.
- 13 Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas, savo iniciatyva išnagrinėjęs pagrindą dėl motyvų nebuvimo arba stokos, nusprendė, kad Komisija laikėsi pareigos motyvuoti, kai priėmė ginčijamą sprendimą. Be to, jis nusprendė, kad ji nepadarė jokios teisės klaidos, manydama, kad nagrinėjama pasiūlyta EPI akivaizdžiai nepatenka į jos įgaliojimus teikti pasiūlymą dėl teisės akto tuo klausimu. Todėl jis atmetė ieškinį kaip nepagrįstą.

Šalių reikalavimai

- 14 Apeliaciniu skundu A. Anagnostakis Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - nurodyti Komisijai užregistruoti nagrinėjamą pasiūlytą EPI ir imtis visų kitų pagal teisės aktus reikalaujamų priemonių ir
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 15 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš A. Anagnostakis bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 16 Grįsdamas apeliacinį skundą apeliantas nurodo keturis pagrindus. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas grindžiamas teisės klaida tiek, kiek Bendrasis Teismas nusprendė, kad priimdama ginčijamą sprendimą Komisija laikėsi pareigos motyvuoti. Su šio sprendimo motyvų pagrįstumo patikrinimu siejami antrasis–ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindai yra atitinkamai grindžiami klaidingu SESV 122 straipsnio, 136 straipsnio 1 dalies ir tarptautinės teisės normų aiškinimu.

Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, grindžiamo teisės klaida vertinant ginčijamo sprendimo motyvų pakankamumą

Šalių argumentai

- 17 Apeliacinio skundo pirmajame pagrinde apeliantas tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 28–32 ir 34 punktuose nusprendęs, kad ginčijamas sprendimas atitinka reikalavimus, kylančius iš SESV 296 straipsnyje nustatytos pareigos motyvuoti, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 18 Visų pirma skundžiamo sprendimo 28 punkte Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog vien tai, kad Komisija ginčijamame sprendime remiasi Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punktu, laikytina pakankamu motyvu, atsižvelgiant į su pareiga motyvuoti susijusią jurisprudenciją. Iš tikrųjų, tokia nuoroda neturėtų būti laikoma aiškiu ir išsamiu „akivaizdaus“ Komisijos įgaliojimų nebuvimo, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, motyvavimu.
- 19 Toliau, kaip teigia apeliantas, šiuo klausimu taip pat nepakanka skundžiamo sprendimo 27 punkte pateiktos Bendrojo Teismo išvados, kad Komisija „išsamiai išnagrinėjo iniciatyvoje minimas Sutarties nuostatas ([SESV] 119–144 straipsniai) ir kitus galimus teisinius pagrindus“.
- 20 Tas pats pasakytina apie ginčijamame sprendime daromą nuorodą į SESV 136 straipsnio 1 dalį.
- 21 Galiausiai Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 30 ir 31 punktuose nusprendė, kad ginčijamo sprendimo motyvai buvo pakankami atsižvelgiant į šio sprendimo pobūdį ir kontekstą, kuriam esant jis buvo priimtas. Iš tikrųjų toks Bendrojo Teismo samprotavimas, pirma, yra nesusijęs su akivaizdžiu Komisijos įgaliojimų nebuvimu ir, antra, jame klaidingai nustatomas priežastinis ryšys tarp tariamo „aiškumo ir tikslumo trūkumo apibrėžiant galimą teisinį pagrindą, susijusį su Komisijos įgaliojimais teikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis“, kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 30 punkte, ir pareigos nurodyti ginčijamo sprendimo motyvus.
- 22 Bendrojo Teismo vertinimui dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pritarianti Komisija mano, kad ši pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 23 Pirmiausia reikia priminti, kad ESS 11 straipsnio 4 dalyje, kuri buvo įtraukta Lisabonos sutartimi, Sąjungos piliečiams suteikiama teisė tam tikromis sąlygomis imtis iniciatyvos raginti Komisiją, kad ši, neviršydama savo įgaliojimų, pateiktų atitinkamą siūlymą dėl tų klausimų, dėl kurių, kaip mano piliečiai, Sutartims įgyvendinti reikalingas Sąjungos teisės aktas.
- 24 EPI teisė, kaip ir, be kita ko, teisė pateikti peticiją Parlamentui, laikytina priemone, skirta užtikrinti ESS 10 straipsnio 3 dalyje nustatytai piliečių teisei dalyvauti demokratiniam Sąjungos gyvenime, nes jie gali tiesiogiai kreiptis į Komisiją prašydami ir ragindami, kad ši pateiktų pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto, kuriuo siekiama įgyvendinti Sutartis.

- 25 Pagal SESV 24 straipsnio pirmą pastraipą nustatyta EPI pateikimo tvarka ir sąlygos buvo patikslintos Reglamente Nr. 211/2011. Pasiūlytos EPI užregistravimo Komisijoje sąlygos nustatytos šio reglamento 4 straipsnyje.
- 26 Šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punkte pateikiama viena iš minėtų sąlygų – neturi būti taip, jog Komisija užregistruoja pasiūlytą EPI, nors ši „akivaizdžiai nepatenka į Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis“.
- 27 Taigi, remdamasi šia nuostata Komisija ginčijamame sprendime atsisakė užregistruoti pasiūlytą EPI, kurią jai įteikė apeliantas.
- 28 Šiuo klausimu, kadangi apeliacinio skundo pirmajame pagrinde apeliantas tvirtina, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes ginčijamą sprendimą pripažino pakankamai motyvuotu, reikia pažymėti, kad nustatant pareigą pranešti organizatoriams apie atsisakymo registruoti jų pasiūlytą EPI priežastis, kaip numatyta Reglamente Nr. 211/2011 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, sukonkretinama SESV 296 straipsnyje įtvirtinta pareiga motyvuoti teisės aktus, kiek tai susiję su EPI. Pagal suformuotą jurisprudenciją dėl šio straipsnio motyvavimas turi atitikti atitinkamo teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai parodyti institucijos, priėmusios ginčijamą aktą, argumentus taip, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtos priemonės priežastis, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę (be kita ko, žr. 2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Interporc / Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 55 punktą).
- 29 Iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į nagrinėjamą atvejį. Nereikalaujama, kad motyvuojant būtų nurodytos visos svarbios faktinės ir teisinės aplinkybės, nes nustatant, ar akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į šio akto formuluotę, bet ir kontekstą ir į visas nagrinėjamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 150 punktas ir 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Club Hotel Loutraki ir kt. / Komisija*, C-131/15 P, EU:C:2016:989, 47 punktas).
- 30 Atsižvelgiant būtent į šiuos skundžiamo sprendimo 22–24 punktuose pagrįstai primintus principus reikia išnagrinėti, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Komisija, priimdama ginčijamą sprendimą, laikėsi pareigos motyvuoti.
- 31 Šioje byloje neginčijama, kaip Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 28 punkte, kad iš ginčijamo sprendimo matyti, jog atsisakymas užregistruoti pasiūlytą EPI buvo grindžiamas tuo, kad nebuvo tenkinama Reglamente Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punkte numatyta sąlyga. Šiuo klausimu minėtame sprendime Komisija laikėsi nuomonės, kad nei šioje iniciatyvoje nurodytos nuostatos, susijusios su Sąjungos ekonomine ir pinigų politika, t. y. SESV 119–144 straipsniai, nei joks kitas teisinis pagrindas jai nesuteikė įgaliojimo pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis, kaip prašoma nagrinėjama pasiūlyta EPI. Tuo remdamasi Komisija konkrečiau nagrinėjo SESV 136 straipsnio 1 dalį ir paaiškino, kodėl mano, kad ši nuostata šiuo atveju negali būti laikoma tinkamu teisiniu pagrindu.
- 32 Priešingai, nei, kaip atrodo, teigia apeliantas, Bendrasis Teismas nemanė, kad kiekviena ginčijamo sprendimo dalis, vertinama atskirai, turėtų būti laikoma pakankamu motyvavimu, tenkinančiu su pareiga motyvuoti susijusios jurisprudencijos reikalavimus. Skundžiamo sprendimo 30 ir 31 punktuose tas teismas taip pat nenusprendė, kad toks motyvavimas išplaukia iš nagrinėjamo akto pobūdžio ir konteksto, kuriam esant šis aktas buvo priimtas.
- 33 Priešingai, vadovaudamasis šiai bylai svarbia Teisingumo Teismo jurisprudencija, nurodyta šio sprendimo 28 ir 29 punktuose, Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar ginčijamo sprendimo motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, atsižvelgiant į visas šio sprendimo dalis ir jame nurodytas bylos aplinkybes, ypač į šio sprendimo pobūdį ir kontekstą, kuriam esant jis buvo priimtas.

- 34 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 25 ir 26 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės pažymėjo, kad atsižvelgiant į patį EPI teisės pobūdį ir poveikį, kurį Sąjungos demokratiniame gyvenime gali daryti sprendimas atsisakyti užregistruoti pasiūlytą EPI, Komisija privalo motyvuoti savo sprendimą atsisakyti užregistruoti tokią iniciatyvą taip, kad jame būtų aiškiai nurodyti tokį atsisakymą pagrindžiantys motyvai. Taigi, jeigu toks atsisakymas grindžiamas, kaip yra šioje byloje, Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punktu, pateikdama motyvus Komisija privalo nurodyti priežastis, kodėl mano, kad pasiūlyta iniciatyva akivaizdžiai nepatenka į jos įgaliojimus teikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis.
- 35 Tokiomis aplinkybėmis, jeigu EPI organizatoriai, vadovaudamiesi Reglamento Nr. 211/2011 II priedu, prie iniciatyvos prideda išsamesnės informacijos apie jos dalyką, tikslus ir kontekstą, Komisija privalo tokią informaciją atidžiai ir nešališkai išnagrinėti.
- 36 Vis dėlto skundžiamo sprendimo 30 ir 31 punktuose Bendrasis Teismas taip pat pabrėžė, kad nagrinėjama pasiūlyta EPI labai glausta ir nėra pakankamai aiški, nes, kalbant apie teisinį pagrindą šioje iniciatyvoje nurodytam Sąjungos teisės aktui priimti, joje daroma tik bendra nuoroda į SESV 119–144 straipsnius, susijusius su Sąjungos ekonomine ir pinigų politika, ir nepateikiama jokių paaiškinimų ar patikslinimų dėl ryšio tarp šios iniciatyvos turinio ir nuorodos į 26 SESV straipsnius.
- 37 Net jei Komisijos interneto svetainėje buvo leidžiama pasirinkti tik vieną bendrą kategoriją „Ekonominė ir pinigų politika SESV 119–144 straipsniai“, šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad pagal Reglamento Nr. 211/2011 II priedą organizatoriai vis dėlto būtų galėję priede pateikti daugiau informacijos apie šių straipsnių reikšmę nagrinėjamos pasiūlytos EPI turiniui; organizatoriai neteigia tai padarę.
- 38 Taigi, tokiomis aplinkybėmis negalima Bendrajam Teismui priekaištauti dėl to, kad šis nepaisė šio sprendimo 28 ir 29 punktuose primintos jurisprudencijos, kai skundžiamo sprendimo 31 punkte nusprendė, kad Komisija turėjo teisę priimti sprendimą tik dėl vienos iš iniciatyvoje bendrai nurodytų nuostatų, kuri jai atrodė reikšmingiausia, t. y. dėl SESV 136 straipsnio 1 dalies, ir neprivalėjo nei pateikti konkretaus pagrindimo dėl kiekvienos minėtos nuostatos, nei *a fortiori* motyvuoti to, kad jokia kita SESV nuostata neturi reikšmės.
- 39 Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 32 punkte galėjo pagrįstai konstatuoti, kad ginčijamame sprendime buvo pateikta pakankamai informacijos, leidžiančios apeliantui suprasti, atsižvelgiant į kontekstą, kuriam esant šis sprendimas buvo priimtas, atsisakymo registruoti pasiūlytą EPI priežastis, o Sąjungos teismui – vykdyti savo kontrolę.
- 40 Dėl pastarojo aspekto iš skundžiamo sprendimo aiškiai matyti, kad Bendrasis Teismas galėjo veiksmingai vykdyti šio sprendimo kontrolę ir, be kita ko, išsiaiškinti, ar SESV 122 straipsnis turėtų būti laikomas teisiniu pagrindu imtis nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodytos priemonės, nors šis straipsnis nebuvo konkrečiai nurodytas šioje iniciatyvoje.
- 41 Iš to, kas išdėstyta, akivaizdu, jog Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 34 punkte nusprendė, kad šios bylos aplinkybėmis Komisija, priimdama ginčijamą sprendimą, laikėsi jai nustatytos pareigos motyvuoti.
- 42 Be to, apeliantas ginčija to sprendimo motyvus, teigdamas, jog, vadovaujantis minėtame sprendime nurodytomis nuostatomis, neturėtų būti laikoma, kad nagrinėjama pasiūlyta EPI akivaizdžiai nepatenka į Komisijos įgaliojimus. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šie argumentai siejami ne su pareiga motyvuoti, kaip esminiu procedūriniu reikalavimu, bet su atskiru motyvavimo pagrįstumo klausimu, susijusiu su ginčijamo sprendimo teisėtumu iš esmės (2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 146 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Todėl juos reikia nagrinėti atsižvelgiant į tai, kaip bus atsakyta į apeliacinio skundo antrąjį–ketvirtąjį pagrindus.

43 Remiantis tuo, kas išdėstyta, apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl apeliacinio skundo antrojo–ketvirtojo pagrindų, grindžiamų teisės klaidomis dėl ginčijamo sprendimo pagrįstumo kontrolės

Pirminės pastabos

- 44 Apeliacinio skundo antrajame–ketvirtajame pagrinduose apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, jog šis, klaidingai aiškindamas SESV 122 straipsnį, 136 straipsnio 1 dalį ir tarptautinės teisės normas, nusprendė, kad nagrinėjamu atveju nebuvo tenkinama Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta sąlyga.
- 45 Visų pirma reikia pažymėti, kad dėl, pirma, pasiūlytos EPI registravimo procedūros Komisija pagal Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnį privalo išnagrinėti, ar tokia pasiūlyta iniciatyva, be kita ko, atitinka šio straipsnio 2 dalies b punkte nustatytas registravimo sąlygas. Pagal minėto straipsnio 1 ir 2 dalis reikia taip pat atsižvelgti į informaciją apie pasiūlytos EPI dalyką ir tikslus, kurią EPI organizatoriai privalo pateikti arba ją pateikia savanoriškai pagal minėto reglamento II priedą.
- 46 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 211/2011 4 konstatuojamosios dalies ir 4 straipsnio 1 dalies paskutinės pastraipos, vykstant tokiai registravimo procedūrai Komisija privalo EPI organizatoriams teikti savo pagalbą ir patarimus, ypač dėl registravimo kriterijų.
- 47 Taip pat svarbu pabrėžti, kad, kaip buvo priminta šio reglamento 10 konstatuojamojoje dalyje, sprendimas dėl pasiūlytos EPI registravimo pagal šio reglamento 4 straipsnį turi būti priimtas vadovaujantis gero administravimo principu, su kuriuo ypač susijusi kompetentingai institucijai tenkanti pareiga atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą, atsižvelgiant, be kita ko, į visas svarbias konkretaus atvejo aplinkybes.
- 48 Šie su gero administravimo principu siejami reikalavimai bendrai taikomi Sąjungos administracijos veiksams šiai bendraujant su visuomene (šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Europos ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 34 punktą), todėl ir teisės pateikti EPI, kaip piliečių dalyvavimo demokratiniam Sąjungos gyvenime priemonės, kontekste.
- 49 Be to, atsižvelgiant į šia priemone siekiamus tikslus, kaip nurodytieji Reglamento Nr. 211/2011 1 ir 2 konstatuojamosiose dalyse, t. y. būtent piliečių dalyvavimo skatinimas ir Sąjungos tapimas prieinamesnės, reikia, kad Komisija, gavusi pasiūlytą EPI, šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytą registravimo sąlygą aiškintų ir taikytų taip, kad būtų užtikrintas lengvas EPI įgyvendinimas.
- 50 Vadinasi, tik tuo atveju, jei pasiūlyta EPI, atsižvelgiant į jos dalyką ir tikslus, nustatytus remiantis privalomai arba prireikus papildomai pagal Reglamento Nr. 211/2011 II priedą organizatorių pateikta informacija, akivaizdžiai nepatektų į Komisijos įgaliojimus teikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis, Komisija turėtų teisę atsisakyti registruoti tokią pasiūlytą EPI pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies b punktą.
- 51 Antra, atsižvelgiant į tai, reikia apibrėžti Teisingumo Teismo kontrolę, kurią jis turi teisę vykdyti tiek, kiek tai susiję su šiuo apeliaciniu skundu.
- 52 Iš tikrųjų, kaip būtent savo išvados 7, 31 ir 40 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, vykstant šios bylos nagrinėjimui Teisingumo Teisme apeliantas iš esmės išplėtojo savo paaiškinimus, susijusius su nagrinėjamos pasiūlytos EPI dalyku bei tinkamu teisiniu pagrindu, ir tvirtino, kad šiuo klausimu skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas daug kartų padarė neteisingas arba neišsamias išvadas.

- 53 Taigi, pirma, svarbu pažymėti, kad, kaip generalinis advokatas nurodė, be kita ko, savo išvados 30 punkte, vertinant skundžiamame sprendime padarytų Bendrojo Teismo vertinimų, susijusių su jo vykdyta ginčijamo sprendimo kontrole, pagrįstumą reikia atsižvelgti tik į informaciją, kurią pasiūlytos EPI organizatoriai pateikė Komisijai adresuotame prašyme registruoti šią iniciatyvą, o ne į apelianto teiginius, pateiktus tik šiame apeliaciniame skunde.
- 54 Kaip Bendrasis Teismas konstatavo skundžiamo sprendimo 3 punkte ir konkrečiau įvairiose to sprendimo dalyse, šioje informacijoje buvo tik aprašytas šios iniciatyvos dalykas, t. y. siekis Sąjungos teisės aktuose įtvirtinti „sunkios padėties principą, pagal kurį tuo atveju, kai dėl odiozinės skolos grąžinimo kyla grėsmė valstybės finansiniam ir politiniam veikimui, atsakymas grąžinti tokią skolą yra būtinas ir pateisinamas“, ir kaip jos priėmimo teisinis pagrindas bendrai nurodyti SESV 119–144 straipsniai.
- 55 Antra, taip pat iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas iš esmės yra kompetentingas tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų teisinį vertinimą (šiuo klausimu žr. 2014 m. balandžio 30 d. Sprendimo *FLSmidth / Komisija*, C-238/12 P, EU:C:2014:284, 42 punktą ir 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *ASPLA / Komisija*, C-35/12 P, EU:C:2014:348, 39 punktą).
- 56 Taigi šioje byloje, kaip jau buvo pabrėžta šio sprendimo 12 punkte, apeliantas, grįsdamas vienintelį Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio pagrindą, rėmėsi SESV 122 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 136 straipsnio 1 dalimi ir tarptautinės teisės normomis.
- 57 Vadinasi, Teisingumo Teismas, nagrinėdamas argumentus, kuriais siekiama įrodyti, kad Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog nėra tinkamo teisinio pagrindo Sąjungos teisėje įtvirtinti nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodytą principą, turi atsižvelgti tik į argumentus, skirtus nustatyti, kad Bendrasis Teismas padarė klaidų aiškindamas SESV 122 straipsnį, 136 straipsnio 1 dalį ir tarptautinės teisės normas.

Dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo, grindžiamo teisės klaida aiškinant SESV 122 straipsnį

– Šalių argumentai

- 58 Apeliacinio skundo antrajame pagrinde, kurį sudaro keturios dalys, apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad skundžiamo sprendimo 41–43 ir 47–50 punktuose klaidingai aiškindamas SESV 122 straipsnio 1 ir 2 dalis ir pažeisdamas Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punktą nusprendė, kad šios nuostatos akivaizdžiai negali būti laikomos teisiniu pagrindu Sąjungos teisėje įtvirtinti nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodytą principą.
- 59 Pirma, SESV 122 straipsnį aiškindamas atskirai ir jo nesiedamas su SESV 119–126 straipsniais Bendrasis Teismas neatsižvelgė į SESV trečiosios dalies VIII antraštinės dalies I skyriaus „Ekonominė politika“ logiką, kurios pagrindinis principas yra tai, kad valstybių narių ekonominė politika priklauso nacionalinių vyriausybių kompetencijai ir kad ši politika turi būti suderinta.
- 60 Apeliantas, be kita ko, tvirtina, kad, kaip matyti iš SESV 122 straipsnio 1 ir 2 dalių, priemonės, kurias Komisija įgaliota siūlyti Tarybai priimti pagal šį straipsnį, gali būti taisomosios arba prevencinės ir skirtos įveikti dideliems sunkumams arba išvengti rimtai tokių sunkumų, kurie užkirstų kelią Sąjungos tikslų pasiekimui, rizikai. Taigi, šio straipsnio nesiedamas su tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 61 Antra, apeliantas pabrėžia, kad pagal SESV 122 straipsnio 1 dalį, kurioje, be kita ko, įtvirtinamas valstybių narių solidarumo principas, Komisijai suteikiama plati diskrecija siūlyti priimti tinkamas priemones, skirtas įveikti vienoje iš valstybių narių kilusiems dideliems sunkumams. Sunkios padėties

principo įtvirtinimas Sąjungos teisės akte būtų laikomas tinkama priemone. Kiek tai susiję su tuo, jog Bendrasis Teismas vis dėlto nusprendė, kad nagrinėjama pasiūlyta EPI akivaizdžiai nepateko į Komisijos įgaliojimus, jis klaidingai aiškino SESV 122 straipsnį.

- 62 Trečia, apeliantas visų pirma ginčija skundžiamo sprendimo 41 punkte nurodytus Bendrojo Teismo argumentus, susijusius su 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimu *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756). Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nagrinėjamoje EPI pasiūlytą priemonę lygino su Europos stabilumo mechanizmu (toliau – ESM), kuris konkrečiai nurodomas tame sprendime ir iš esmės skiriasi nuo šios priemonės. Aptariamos pasiūlytos EPI dalykas – atsižvelgiant į didelius Graikijos Respublikos sunkumus dėl jos skolos paprasčiausiai į Sąjungos teisės aktus įtraukti sunkios padėties principą, o ne sukurti tokį finansavimo mechanizmą, koks yra ESM.
- 63 Toliau apeliantas tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 42 punkte pateiktas Bendrojo Teismo vertinimas, pagal kurį SESV 122 straipsnio 1 dalyje suponuojama, jog šioje nuostatoje nurodytos priemonės „grindžiamos valstybių narių tarpusavio parama“, yra teisiškai klaidingas. Iš šio straipsnio aišku, kad jame minimas valstybių narių solidarumas nėra, priešingai, nei teigia Bendrasis Teismas, lygiavertis paramai, suprantamai kaip finansinė valstybių narių pagalba.
- 64 Ketvirta, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų, kai skundžiamo sprendimo 47–49 punktuose dar kartą rėmėsi 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimu *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) tam, kad galėtų padaryti išvadą, jog nagrinėjamos pasiūlytos EPI tikslui akivaizdžiai netaikoma SESV 122 straipsnio 2 dalis.
- 65 Visų pirma sunkios padėties principo įtraukimas į Sąjungos teisės aktus daugeliu aspektų nėra panašus į ESM. Antra, Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad sunkios padėties paskelbimo procedūrą inicijuoja valstybės narės, o ne Sąjunga. Iš tikrųjų nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodyta, kad būtent Sąjunga, vadovaudamasi solidarumu, turėtų patvirtinti tokį paskelbimą. Trečia, skundžiamo sprendimo 49 punkte Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad įtvirtintu sunkios padėties principu būtų vadovaujama ne tik dėl valstybės narės skolos Sąjungai, bet ir dėl tos valstybės narės skolų kitiems viešiesiems arba privatiems juridiniams ar fiziniams asmenims. Įtvirtintas sunkios padėties principas būtų taikomas tik valstybės narės skolos Sąjungai atveju. Bet kuriuo atveju Komisija galėjo iš dalies pritarti nagrinėjamai pasiūlytai EPI, atsižvelgdama tik į tą skolą, kuri akivaizdžiai patenka į SESV 122 straipsnio 2 dalies taikymo sritį.
- 66 Komisija teigia, kad, atsižvelgiant į tai, jog apeliacinio skundo antrajame pagrinde pateikiami nauji argumentai, jį reikia atmesti kaip nepriimtina arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįstą.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

- 67 Iš pradžių reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos teisės akto teisinio pagrindo pasirinkimas turi būti pagrįstas objektyviomis aplinkybėmis, kurioms galima taikyti teisminę kontrolę ir prie kurių pirmiausia priskirtinas akto tikslas ir turinys (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-338/01, EU:C:2004:253, 54 punktas; 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-130/10, EU:C:2012:472, 42 punktas ir 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Taryba*, C-81/13, EU:C:2014:2449, 35 punktas).
- 68 Pirma, kadangi apeliacinio skundo antrajame pagrinde, kurio dalis reikia nagrinėti kartu, apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis padarė teisės klaidų, kai skundžiamo sprendimo 40–43 punktuose nusprendė, kad SESV 122 straipsnio 1 dalis neturi būti laikoma tinkamu teisiniu pagrindu tokiai priemonei, kaip nurodytoji nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, priimti, reikia priminti, kad pagal šią nuostatą Taryba, gavusi Komisijos pasiūlymą, gali, vadovaudamasi valstybių narių solidarumu, priimti sprendimą dėl ekonominę padėtį atitinkančių priemonių, ypač jei didelių sunkumų kyla dėl tam tikrų produktų tiekimo, visų pirma energetikos srityje.

- 69 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kaip tai skundžiamo sprendimo 41 punkte teisingai nurodė Bendrasis Teismas, kad 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 116 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 122 straipsnio 1 dalis nėra tinkamas galimos Sąjungos finansinės pagalbos valstybėms narėms, kurios yra susidūrusios ar kurioms kilo pavojus susidurti su sunkiomis finansinėmis problemomis, teisinis pagrindas.
- 70 Nors apeliantas tvirtina, kad byloje, kurioje priimtas minėtas sprendimas, nagrinėtas ESM daugeliu aspektų skiriasi nuo aptariamoje pasiūlytoje EPI nurodytos priemonės, vis dėlto iš to sprendimo aišku, kad į SESV 122 straipsnio 1 dalies taikymo sritį nepatenka priemonės, kurių pagrindinis tikslas – sumažinti valstybės narės patiriamų finansinių sunkumų laipsnį.
- 71 Antra, reikia pripažinti, kad Bendrasis Teismas taip pat nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 42 ir 43 punktuose nusprendė, kad atsižvelgiant, be kita ko, į valstybių narių solidarumą, kuriuo, kaip nustatyta SESV 122 straipsnio 1 dalyje, reikia vadovautis priimant ekonominę padėtį atitinkančias priemones, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, minėta nuostata negali būti laikoma pagrindu priimti priemonę arba įtvirtinti principą, kuriais vadovaudamasi valstybė narė galėtų vienašališkai nuspręsti negrąžinti visos arba dalies savo skolos.
- 72 Kadangi apeliantas konkrečiai ginčija skundžiamo sprendimo 43 punkte Bendrojo Teismo pateiktą išvadą, kad pagal nagrinėjamą pasiūlytą EPI valstybei narei, susidūrusiai su dideliais finansiniais sunkumais, suteikiama teisė „vienašališkai nuspręsti“ negrąžinti visos arba dalies savo skolos, reikia pažymėti, kad tik šiame apeliaciniame skunde apeliantas teigė, jog tokia valstybei narei suteikta galimybė remtis sunkia padėtimi galėtų priklausyti nuo Komisijos nustatytų sąlygų. Taigi, kaip buvo pabrėžta šio sprendimo 53 punkte, į tokį teiginį neturi būti atsižvelgta siekiant įvertinti skundžiamo sprendimo 43 punkte pateikto Bendrojo Teismo vertinimo pagrįstumą.
- 73 Vadinas, Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 40–43 punktuose nusprendė, kad SESV 122 straipsnio 1 dalis nėra tinkamas teisinis pagrindas priimti nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodytą priemonę.
- 74 Antra, kadangi apeliacinio skundo antrajame pagrinde apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis padarė teisės klaidų, kai skundžiamo sprendimo 47–50 punktuose nusprendė, kad SESV 122 straipsnio 2 dalis neturi būti laikoma tinkamu teisiniu pagrindu tokiai priemonei priimti, reikia priminti, kad pagal šią nuostatą Taryba, gavusi Komisijos pasiūlymą, gali tam tikromis sąlygomis suteikti Sąjungos finansinę pagalbą valstybei narei tais atvejais, kai ji patiria sunkumų arba dėl gaivalinių nelaimių ar išimtinių, jos nekontroliuojamų, aplinkybių jai gresia didelių sunkumų.
- 75 Šiuo klausimu pirmiausia reikia konstatuoti, jog skundžiamo sprendimo 48 punkte Bendrasis Teismas pagrįstai pažymėjo, kad, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 65, 104 ir 131 punktuose, pagal SESV 122 straipsnio 2 dalį Sąjungai suteikiami įgaliojimai skirti konkrečią finansinę pagalbą minėtoje padėtyje atsidūrusiai valstybei narei, tačiau šia nuostata negali būti pateisinamas skolos nurašymo mechanizmo įtvirtinimas teisės aktuose, vadovaujantis sunkios padėties principu, ypač dėl tokio mechanizmo bendro ir nuolatinio pobūdžio.
- 76 Toliau, kalbant apie teisės klaidas, kurias, kaip teigia apeliantas, Bendrasis Teismas padarė skundžiamo sprendimo 49 punkte, reikia pažymėti, kiek tai susiję su SESV 122 straipsnio 2 dalyje nustatytos finansinės pagalbos pobūdžiu, kad, kaip Bendrasis Teismas nurodė minėtame skundžiamo sprendimo punkte, iš 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 118 punkto matyti, jog ši nuostata apima tik Sąjungos, o ne valstybių narių teikiamą finansinę pagalbą.

- 77 Taigi skundžiamo sprendimo 49 punkte Bendrasis Teismas galėjo pagrįstai nuspręsti, kad sunkios padėties principas, kurį įtvirtinti prašoma nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, nepatenka į „Sąjungos skiriamos pagalbos“ sąvoką, kaip ši suprantama pagal minėtą nuostatą, nes su tokiu principu siejama ne tik valstybės narės skola Sąjungai, bet ir skola kitiems viešiesiems ar privatiems asmenims, ir, be kita ko, valstybėms narėms.
- 78 Atsižvelgiant į tai, jog šiomis aplinkybėmis apeliantas nesutinka su Bendrojo Teismo išvada, kad įtvirtinus tokį sunkios padėties principą, kaip numatytasis nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, juo būtų vadovujamasi ne tik dėl valstybės narės skolos Sąjungai, reikia pažymėti, kad iki šio apeliacinio proceso apeliantas niekada neteigė, jog šioje iniciatyvoje aptariama tik atitinkamos valstybės narės skola Sąjungai. Be to, šį jo argumentą paneigia kiti apeliaciniame skunde nurodyti teiginiai, kad šios iniciatyvos tikslas yra leisti sunkioje padėtyje atsidūrusioms valstybėms narėms atidėti skolos ne tik Sąjungai, bet ir kitoms valstybėms narėms grąžinimą arba panaikinti jos dalį. Taigi, šiam argumentui negalima pritarti.
- 79 Galiausiai dėl argumento, susijusio su tuo, kad Komisija galėjo iš dalies pritarti nagrinėjamai pasiūlytai EPI, pažymėtina, kad šis argumentas buvo pirmą kartą pateiktas apeliaciniame skunde, todėl jį reikia atmesti kaip nepriimtina pagal šio sprendimo 55 punkte primintą suformuotą jurisprudenciją.
- 80 Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 50 punkte nusprendė, kad tokia priemonė, kaip numatytoji nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, akivaizdžiai nepriskirtina prie finansinės pagalbos priemonių, kurių imtis gali Taryba pagal SESV 122 straipsnio 2 dalį, gavusi Komisijos pasiūlymą.
- 81 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad apeliacinio skundo antrasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo, grindžiamo teisės klaida aiškinant SESV 136 straipsnio 1 dalį

– Šalių argumentai

- 82 Apeliacinio skundo trečiajame pagrinde apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis skundžiamo sprendimo 57–60 punktuose klaidingai aiškino SESV 136 straipsnio 1 dalį. Priešingai, nei teigė Bendrasis Teismas, sunkios padėties principo įtvirtinimas Sąjungos teisės aktuose galėtų būtų grindžiamas SESV 136 straipsniu, kurio tikslas yra, be kita ko, prisidėti prie „tinkamo Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo“.
- 83 Šiuo klausimu apeliantas tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 58 punkte esantis teiginys, jog įtvirtinus sunkios padėties principą teisinis vienašališko sprendimo dėl valstybės skolos panaikinimo mechanizmas taptų priklausomas nuo laisvos susitariančiųjų šalių valios, nors pagal minėtą nuostatą tai akivaizdžiai draudžiama, yra teisiškai klaidingas. Iš tikrųjų įtvirtinus šį principą būtų leidžiama valstybėms narėms, susidūrusioms su dideliais sunkumais, laikinai sustabdyti visų savo skolų mokėjimą tam, kad savo ekonominę politiką galėtų orientuoti į augimą ir skatintų tokį augimą palengvinančias ekonomines investicijas, o tai neabejotinai prisidėtų prie tinkamo Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo, kaip nustatyta SESV 136 straipsnio 1 dalyje. Šiomis aplinkybėmis apeliantas kaip pavyzdį nurodo 2011 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą, iš kurio matyti, kad sprendimas dėl valstybės narės skolos panaikinimo gali būti pagrįstas Sąjungos teise.
- 84 Be to, pagal SESV 136 straipsnio 1 dalį Taryba aiškiai įgaliojama imtis priemonių siekiant nustatyti ekonominės politikos gaires. Todėl Komisija taip pat įgaliojta siūlyti Tarybai patvirtinti tokias priemones.

- 85 Darytina išvada, kad nėra taip, jog aptariama pasiūlyta EPI akivaizdžiai nepatenka į Komisijos įgaliojimus, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 211/2011 4 straipsnio 2 dalies b punktą, ir kad skundžiamo sprendimo 59 punkte Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, jog sunkios padėties principo įtvirtinimas akivaizdžiai nepatenka į SESV 136 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- 86 Be to, kaip teigia apeliantas, į tokį pagal SESV 136 straipsnio 3 dalį leidžiamą stabilumo ir finansinės pagalbos mechanizmą galėtų būti įtrauktas, valstybėms narėms sutarus ir kai viena iš jų atsiduria sunkioje padėtyje, valstybės skolos mokėjimo sustabdymas. Bet kuriuo atveju pagal SESV 352 straipsnį Komisija įgaliojama siūlyti tokią priemonę, kaip nurodytoji pasiūlytoje EPI, kuri būtina vienam iš Sutartyse nurodytų tikslų, pavyzdžiui, euro zonos stabilumui, pasiekti.
- 87 Komisijos teigimu, apeliacinio skundo trečiasis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

- 88 Reikia priminti, kad pagal SESV 136 straipsnio 1 dalį Taryba, siekdama prisidėti prie tinkamo Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo ir vadovaudamasi atitinkamomis Sutarčių nuostatomis, gali patvirtinti valstybėms narėms, kurių valiuta yra euras, skirtas priemones, kuriomis siekiama, kaip nustatyta šios nuostatos a punkte, sustiprinti jų biudžetinės drausmės koordinavimą ir priežiūrą, o pagal šios nuostatos b punktą nustatyti joms taikomas ekonominės politikos gaires užtikrinant jų suderinamumą su visai Sąjungai priimtomis gairėmis ir jų priežiūrą.
- 89 Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 57 ir 58 punktuose nusprendė, kad tokio sunkios padėties principo, kaip numatytasis nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, įtvirtinimas akivaizdžiai nelaikomas viena iš ankstesniame punkte aprašytų priemonių.
- 90 Iš tiesų Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 57 punkte pagrįstai nusprendė, jog nėra jokio pagrindo manyti ir jog apeliantas visiškai neįrodė, kad įtvirtinus nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI nurodytą priemonę būtų sustiprintas biudžetinės drausmės koordinavimas arba kad tokia priemonė priskirtina prie ekonominės politikos gairių, kurias Taryba, siekdama prisidėti prie tinkamo Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo, yra įpareigota parengti.
- 91 Be to, skundžiamo sprendimo 58 punkte Bendrasis Teismas taip pat pagrįstai nusprendė, kad, pirma, kaip matyti iš 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 51 ir 64 punktų, Sąjungos vaidmuo ekonominės politikos srityje apribojamas koordinavimo priemonių patvirtinimu ir, antra, tokia priemonė, kaip numatytoji nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI, nepatenka į ekonominės politikos gairių sąvoką, kaip ši suprantama pagal SESV 136 straipsnio 1 dalies b punktą, nes ją įtvirtinus teisinis vienašališko sprendimo dėl valstybės skolos panaikinimo mechanizmas taptų priklausomas nuo laisvos susitariančiųjų šalių valios, o pagal šią nuostatą tai akivaizdžiai draudžiama.
- 92 Vadinas, skundžiamo sprendimo 59 punkte Bendrasis Teismas galėjo pagrįstai pritarti Komisijos išvadai, kad pasiūlymas įtvirtinti sunkios padėties principą, kaip jį suvokia apeliantas, akivaizdžiai nepatenka į SESV 136 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- 93 Dėl likusios apeliacinio skundo trečiojo pagrindo dalies, kurioje apeliantas teigia, kad nagrinėjamoje pasiūlytoje EPI numatytas sunkios padėties principas galėtų būti įtvirtintas Sąjungos teisės aktuose remiantis SESV 136 straipsnio 3 dalimi, prireikus siejama su SESV 352 straipsniu, pakanka konstatuoti, kad šis argumentas buvo pateiktas tik šiame apeliaciniame skunde, todėl pagal šio sprendimo 55 punkte primintą suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas neturi jo nagrinėti šioje byloje.
- 94 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą.

Dėl apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą, grindžiamo teisės klaida aiškinant tarptautinės teisės normas

– Šalių argumentai

- 95 Apeliacinio skundo ketvirtajame pagrindė apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad šis klaidingai aiškino tarptautinės teisės normas, nes skundžiamo sprendimo 65 punkte nusprendė, kad egzistuojančio tarptautinės teisės principo, pavyzdžiui, sunkios padėties principo, bet kuriuo atveju nepakanka, kad Komisija galėtų pagrįsti savo teisėkūros iniciatyvą. Be to, Bendrasis Teismas nenagrinėjo argumentų, susijusių su tokio principo egzistavimu tarptautinėje teisėje, pagrįstumo.
- 96 Kadangi, kaip teigia Komisija, šiame apeliaciniame skunde nėra jokio argumento, leidžiančio ginčyti Bendrojo Teismo vertinimą, pagal kurį turi būti vadovujamasi Sutartimis, o ne tarptautinės teisės norma, siekiant Komisijai suteikti reikalingus įgaliojimus, šį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 97 Reikia priminti, kad pagal ESS 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintą įgaliojimų suteikimo principą Sąjunga veikia tik neperžengdama įgaliojimų, kuriuos, siekiant Sutartyse nustatytų tikslų, jai šiose Sutartyse suteikė valstybės narės, ribų.
- 98 Konkrečiau dėl Sąjungos institucijų reikia priminti, kad ESS 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog kiekviena institucija veikia neviršydamą Sutartyse jai suteiktų įgaliojimų ir laikydamasi jose nustatytų procedūrų, sąlygų ir tikslų.
- 99 Taigi, tik jeigu įgaliojimai Komisijai suteikiami pagal Sutartis, ši gali siūlyti priimti Sąjungos teisės aktą.
- 100 Vadinas, Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 65 punkte nusprendė, kad net jei būtų įrodyta, jog egzistuoja toks tarptautinės teisės principas, koks yra sunkios padėties principas, to bet kuriuo atveju nepakaktų, kad Komisija galėtų pagrįsti savo teisėkūros iniciatyvą.
- 101 Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas taip pat neturėtų būti kaltinamas tuo, kad nenagrinėjo argumentų, susijusių su to principo egzistavimu tarptautinėje teisėje, pagrįstumo.
- 102 Taigi apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.
- 103 Kadangi nebuvo pritarta nė vienam apelianto pateiktam apeliacinio skundo pagrindui, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 104 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 105 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi apeliantas pralaimėjo bylą, o Komisija reikalavo priteisti iš jo bylinėjimosi išlaidas, jis turi padengti su šiuo apeliaciniu procesu susijusias išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš Alexios Anagnostakis bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.